

İNSAMER
İNSANİ VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SAHA RAPORU I

Ekim 2026

KENYA'DA SOMALİ TOPLUMU:

SOSYOEKONOMİK YAPI,
TOPLUMSAL KONUM VE
GÜNDELİK YAŞAM

Doç. Dr. Mete Yusuf Ustabulut

Mustafa Emin Sağlam

Saha Raporu 1

Ekim 2026

Hazırlayan

Doç. Dr. Mete Yusuf Ustabulut
Mustafa Emin Sağlam

Genel Yayın Yönetmeni

Dr. Durmuş Aydın

Referans için: Ustabulut, Mete
Yusuf, Sağlam, Mustafa Emin,
*Kenya'da Somali Toplumu: Sosyo-
ekonomik Yapı, Toplumsal Konum
ve Gündelik Yaşam*, İNSAMER Saha
Raporu 1. Ekim 2026.

©İNSAMER 2026

Bu yayının bütün hakları mahfuzdur.
Sadece kaynak gösterilerek alıntı
yapılabilir,

Kapak ve Sayfa Tasarımı

Rovova Medya ve İletişim Ajansı

Baskı:

Pelikan Basım
Ulubatlı Hasan Caddesi No.2 H D
Blok No.19
Başakşehir – İstanbul

İNSAMER
İNSANİ VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

İÇİNDEKİLER

Giriş	4
Kenya'nın Toplumsal Yapısında Somali Kökenliler.....	5
Bulgular ve Tartışma	10
Kenya'daki Somalili Topluluğunun Ekonomik Hayatı	10
Kenya'daki Somali Toplumunda Dinî Hayat ve Toplumsal Hoşgörü	12
Kenya-Somalililerin Siyasal ve Bürokratik Temsiliyeti	13
Sonuç	15
Kaynakça	17

1. Giriş

Kenya'da yaşayan Somali toplumu, Kenya ile Somali arasındaki ilişkilerin şekillenmesinde önemli bir role sahiptir. Tarihsel süreç içerisinde çok sayıda Somalili, özellikle Nairobi ve Kenya'nın kuzeydoğu bölgelerine göç ederek yerleşmiştir. 1950 yılında Cibuti'den Kenya'ya kadar uzanan geniş bir coğrafya Somali olarak adlandırılmış, 1960'lı yıllarla birlikte ise Somali başta olmak üzere bölgedeki ülkeler bağımsızlıklarını kazanmaya başlamıştır. Somali uzun yıllar boyunca Kenya sınırı içerisinde kalan ülkenin kuzeydoğu bölgesinin kendisine ait olduğunu iddia etmiştir. Ancak 1967 yılında Kenya ile gerçekleştirdiği anlaşma sonucunda Kenya sınırları içerisinde hak iddia ettikleri topraklardan vazgeçmiştir (Kavas, 2009). Bölgenin bağımsızlık öncesinde Kenya'nın özellikle kuzeydoğu bölgesinin Somali olarak değerlendirilmesi, Kenya'daki Somali nüfusunun ortaya çıkışını tetikleyen temel

olaylardan birisidir. Ayrıca Somali'de 1991 yılından beri devam eden siyasi istikrarsızlıklar, çatışmalar ve güvensizlik ortamı da çok sayıda Somalilinin Kenya'ya göç etmesine neden olmuş ve zamanla ülkede geniş bir Somali toplumunun ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Bu kapsamda Kenya'nın başkenti Nairobi'de 1-10 Ağustos tarihleri arasında 50 Somali kökenli kişi ile görüşülmüştür. Bu kişilerin eğitim durumları çeşitlidir. Yüzde 15'i ilkokul düzeyinde eğitim almışken, yüzde 40'ının lise mezuniyeti bulunmaktadır. Geriye kalan kısım isim lisans ve lisansüstü eğitime sahiptir. Görüşülen kişilerin yaş aralıkları 19 ila 67 arasındadır. Görüşmelerde onların Kenya'daki günlük yaşamları, hayat hikayeleri ve Kenya-Somali hakkındaki düşünceleri sorulmuştur. Yazı da bu görüşmelerde ulaşılan bilgiler detaylı olarak paylaşılmıştır.

2. Kenya'nın Toplumsal Yapısında Somali Kökenliler

Kenya, Hint Okyanusu'na kıyı şeridi bulunan, Etiyopya, Somali, Tanzanya, Uganda ve Güney Sudan ile kara sınırına sahip bir ülkedir. Ülkenin siyasi ve ekonomik merkezi konumundaki Nairobi, aynı zamanda Kenya'nın en büyük şehridir. Nüfusun 53 milyonun üzerinde olduğu tahmin edilen ülkede 40'tan fazla etnik topluluk yaşamaktadır. Kikuyu, Kalenjin, Luo ve Somali toplulukları bu gruplar arasında öne çıkmaktadır. Somali kökenlilerin toplam nüfus içerisindeki oranının ise yaklaşık yüzde 6 olduğu belirtilmektedir. Bu rakamda 2.5-3 milyon civarı Somali kökenli insanın Kenya'da yaşadığı tahmin edilmektedir (The World Factbook, 2026). Ancak Somalililer kendi nüfuslarının 5 milyona yakın olduğunu iddia etmektedir. Hatta Kenya'da 2019 yılında yapılan nüfus sayımlarında kendi nüfuslarının az gösterilmesi sebebiyle sonuçlara dava açmışlardır. Şu anda dava Kenya Yüksek Mahkemesi tarafından incelenmektedir.

Kenya'nın toplumsal yapısındaki çok kültürlülük, kendisini en belirgin biçimde din ve dil yelpazesinde hissettirir. Ülkenin resmi kayıtlarına bakıldığında, halkın %53 civarındaki

çoğunluğunun Hristiyan, yaklaşık %7'lik bir kesiminin ise Müslüman olduğu görülmektedir. Buna karşın yerel Müslüman gruplar bu rakamlara itiraz etmekte, resmi verilerin gerçeği yansıtmadığını ve Müslüman nüfusun ülke genelinde %20'lere ulaştığını dile getirmektedirler (Kavas, 2022). Somali kökenli insanlar ise Müslüman nüfusunun %30'u aştığını her geçen gün İslam'ı seçen Kenyalı sayısının arttığını belirtmektedir. Dilsel alanda ise İngilizce ve Svahili resmi statüye sahiptir. Devlet bürokrasisinde, akademik süreçlerde ve ticarete ağırlıklı olarak İngilizce tercih edilirken, Svahili dili, farklı etnik kökenlerden gelen toplulukların günlük yaşamda birbiriyle anlaşmasını sağlayan ortak bir iletişim dili rolünü üstlenir (İnsamer, 2023).

Bu sosyal ve siyasal çeşitliliğin tarihsel köklerine bakıldığında, Hint Okyanusu üzerinden yürütülen deniz ticaretinin payı büyüktür. Doğu Afrika kıyılarıyla yüzyıllar boyu temas halinde olan Arap tüccarlar, bölgede derin izler bırakmıştır. Özellikle 17. yüzyıl itibarıyla Umman kökenli Mazrui ailesi Kenya kıyılarında nüfuz kazanmış ve ticaret vesilesiyle gelen Arap topluluklarının

Avrupa emperyalizminin 19. yüzyılın sonlarına doğru bölgede ağırlığını hissettirmesi, Kenya tarihinin akışını değiştiren en kritik kırılma noktalarından biridir. 1885 Berlin Konferansı sonrasında Birleşik Krallık, Kenya üzerindeki siyasi nüfuzunu kademeli olarak birleştirmiştir.

bir kısmı zamanla bu coğrafyaya yerleşmiştir. Benzer şekilde Umman Sultanlığı da Zanzibar ve Tanzania hattının yanı sıra Kenya'nın sahil şeridinde de siyasi bir egemenlik kurma mücadelesi vermiştir (Salim, 1973). Bu hâkimiyet girişimleri Kenya'nın tamamında aynı karşılığı bulmamıştır. Sahil bölgelerindeki bazı yerel topluluklar Arap yönetimini kabul ederken, buna karşı çıkan grupların önemli bir bölümü ülkenin iç kesimlerinde yaşamayı sürdürmüştür. Bu nedenle Arap siyasi etkisi ağırlıklı olarak kıyı şeridinde hissedilmiştir (Sheriff, 1987). Buna karşılık ticari ilişkiler kıyı bölgeleriyle sınırlı kalmamış ve Arap tüccarlar Kenya'nın iç kesimleriyle de alışverişlerini devam ettirmiştir.

Avrupa emperyalizminin 19. yüzyılın sonlarına doğru bölgede ağırlığını hissettirmesi, Kenya tarihinin akışını değiştiren en kritik kırılma noktalarından biridir. 1885 Berlin Konferansı sonrasında Birleşik Krallık, Kenya üzerindeki siyasi nüfuzunu kademeli

olarak birleştirmiştir. Her ne kadar Zanzibar Sultanlığı hukuki açıdan bazı sahil bölgelerinde egemenliğini sürdürüyor gibi görünse de fiili idari ve siyasi güç tamamen İngiliz yönetimine geçmiştir. İngilizler, kontrol altına aldığı bu coğrafyayı ilk aşamada “Doğu Afrika Koruyuculuğu” (East Africa Protectorate) idari yapısı altında yönetmiştir. Bununla birlikte, İngiliz hâkimiyeti yerel halklar tarafından sorunsuz bir şekilde benimsenmemiştir. Kolonyal yönetime karşı farklı dönemlerde çeşitli yerel direnişler ve başkaldırıları yaşanmıştır. 1920 yılına gelindiğinde ise İngiltere, koruyuculuk statüsünü resmen feshederek bölgeyi doğrudan bir İngiliz taht sömürgesi (Kenya Kolonisi) haline getirmiştir (Ochieng',1989).

Kenya'nın sahip olduğu çok etnikli toplumsal doku, ülkenin kültürel alanında zengin bir çeşitlilik olarak tezahür etmektedir. Coğrafyadaki her bir etnik topluluk, özgün müzik alışkanlarını, örf-âdetlerini, giyim tarzlarını ve

estetik anlayışlarını nesilden nesile aktarmaktadır. Bu etnik mozaik içerisinde özellikle Masailer, kendilerine has yaşam tarzları ve ikonik geleneksel giysileri sayesinde uluslararası alanda ülke imajının en bilinen simgelerinden biri konumuna erişmiştir. Benzer şekilde Somali kökenli Kenyalılar da bulundukları yerleşim alanlarında özgün kültürel kimliklerini canlı tutmayı başarmaktadır. Ülke genelinde Somali mutfağını temsil eden restoranların, Somalili girişimcilerin kurduğu işletmelerin ve hareketli ticaret merkezlerinin yaygın varlığı, bu kültürel devamlılığın gündelik hayattaki somut tezahürleri olarak değerlendirilebilir (Muchiri, 2021). Özellikle Somali toplumunun Nairobi’de çoğunlukla yaşadığı Eastleigh bölgesinde bulunan işletmelerin neredeyse tamamının Somali kökenlilere ait olduğu halk arasında konuşulan bir konudur. Doğu Afrika’nın en büyük alışveriş merkezi olduğu iddia edilen BBS Mall’de bulunan dükkan sahiplerinin birçoğunun Somalili olduğu görülmüştür. Ayrıca dükkanlarda Somali kökenlilerin çalışmasının yanı sıra çok sayıda Kenyalının çalıştığı gözlemlenmiştir. Somaliler Nairobi’de Eastleigh dışında Kilimani, Pangani ve Parklands bölgelerinde de toplu olarak yaşayarak, ticari işletmeler açmıştır. Kenya ekonomisinde Somalililerin yaptığı ticaretin çok önemli bir yer tut-

tuğu gözlemlenmektedir. Buna karşılık Somalililerin Kenya’nın en kalabalık etnik grubu olan Kikuyular ile ticari anlamda rekabet içerisinde olduğu halk arasında ifade edilmektedir. Somali kökenlilerin yoğun olarak yaşadığı Pangani Bölgesinde çok sayıda inşaat devam etmektedir.

Kenya’daki Somali nüfus dinamiklerinin kırılma noktalarından ikincisi, 1991 yılında Somali’de patlak veren iç savaş olmuştur. Çatışma ortamından ve ciddi güvenlik tehditlerinden kaçan yüz binlerce Somalili, sınırı aşarak Kenya’nın kuzeydoğu bölgesinde kurulan mülteci kamplarına sığınmak zorunda kalmıştır. Somali’de iç savaş sonrasında da siyasi ve toplumsal istikrarsızlığın kronikleşmesi, göç dalgasının sonraki yıllarda da ivme kaybetmeden sürmesine zemin hazırlamıştır. Savaşın yanı sıra kuraklık, kıtlık, ekonomik krizler ve radikal örgütlerin yarattığı terör tehdidi gibi faktörler, kitlesel Somalili nüfusun yaşam mücadelesini Kenya’da sürdürme kararında belirleyici rol oynamıştır. Nitekim 2025 yılı verilerine dayanan tahmini projeksiyonlarda, Kenya’daki bahse konu mülteci kamplarında barınan nüfusun 500 bin civarında olduğu ifade edilmektedir (UNHCR, 2025). Ancak kamplara sığınan nüfus hareketliliği yerinde saymamış, göçmenlerin önemli bir kısmı zamanla kamplardan

KENYA'DA SOMALİ TOPLUMU: SOSYOEKONOMİK YAPI, TOPLUMSAL KONUM VE GÜNDELİK YAŞAM

Eastleigh Bölgesinin işlek caddelerinden biri.

ayrılarak başta başkent Nairobi olmak üzere Kenya'nın farklı kent merkezlerine çekilmiş, böylece yerel sosyal ve ekonomik dokunun bütünleşmiş birer parçasına dönüşmüşlerdir. Öte yandan Kenya hükümeti, zaman zaman güvenlik zafiyetlerini ve ulusal tehdit algılarını gerekçe göstererek belirli mülteci kamplarının tasfiyesini ve kapatılmasını ulusal/uluslararası kamuoyunun gündemine taşımış, bu

alanların ülke güvenliği açısından risk barındırdığını iddia etmiştir (VOA, 2021).

Kenya, bu göç hareketinden etkilenen ülkelerin başında gelmektedir. Ancak Kenya coğrafyasındaki Somali varlığını sadece son dönemdeki kitlesel göç hareketleriyle sınırlandırmak tarihsel gerçeklikle bağdaşmamaktadır. Araştırmalar, Somalililerin günümüz

Kenya'daki Somali toplumunun nüfusu ile ilgili 2009 yılı öncesinde resmi rakamlar bulunmazken 1989-1999 yılları arasında tahmini olarak Somali nüfusunun 250-300 bin civarında olduğu hükümet tarafından açıklanmıştır. Ancak bu rakamlar tartışmalıdır.

Kenya sınırları içerisindeki yerleşim geçmişinin 16. yüzyıla dek uzandığına işaret etmektedir. Nitekim tarihsel süreçte, bugün Kenya'nın Kuzeydoğu Eyaleti (Northeastern Province) olarak adlandırılan bölgede köklü ve yoğun bir Somali nüfusu varlık göstermiştir. Sömürge yönetimi altında İngiliz idaresine bağlanan bu bölgenin sınır statüsü, Somali'nin bağımsızlığını kazanmasıyla birlikte uluslararası bir tartışma alanına dönüşmüştür. O dönemde bölgedeki Somali toplumunun büyük çoğunluğu, tarihsel ve kültürel bağlar doğrultusunda yeni kurulan Somali Devleti ile birleşmeyi talep etmiştir. Yapılan gayri resmi referandumda halkın iradesi bu birleşmeden yana tecelli etmiş olsa da İngiliz kolonyal yönetimi bu talebi göz ardı etmiş ve coğrafyayı Kenya topraklarına dâhil etmiştir (Howard, 1986).

Kenya'daki Somali toplumunun nüfusu ile ilgili 2009 yılı öncesinde resmi rakamlar bulunmazken 1989-1999 yılları arasında tahmini olarak Somali nüfusunun 250-300 bin civarında olduğu hükümet tarafından açıklanmıştır. Ancak bu rakamlar tartışmalıdır. 2009 yılında Kenya'da yapılan nüfus sayımında 2 milyon 285 bin Somali kökenli kişinin Kenya'da yaşadığı açıklanmıştır (Minority Groups, 2017). 2019 yılında yapılan nüfus sayımında ise bu rakam çok artmayarak 2.5-3 milyon olarak belirtilmiştir.

3. Bulgular ve Tartışma

Kenya'daki Somalili Topluluğunun Ekonomik Hayatı

Kenya'da yaşayan Somali kökenli nüfusun özellikle Nairobi'de ekonomik, sosyal, siyasal ve bürokratik alanlarda önemli bir konuma ulaştığı görülmektedir. Araştırma kapsamında gerçekleştirilen görüşmeler ve saha gözlemleri, Somali kökenli nüfusun ticaret başta olmak üzere farklı ekonomik sektörlerde etkin bir aktör haline geldiğini ortaya koymaktadır. Nairobi'de Somali kökenlilere ait çok sayıda işletmenin bulunduğu ve bu işletmelerde Kenya'nın farklı etnik gruplarından kişilerin istihdam edildiği gözlemlenmiştir. Görüşmelerde, farklı etnik gruplar arasında çalışma hayatı bağlamında belirgin bir etnik çatışma veya anlaşmazlık yaşanmadığı ifade edilmiştir. Bu durum, ekonomik ilişkilerin farklı etnik gruplar arasındaki etkileşim ve toplumsal bütünleşme açısından önemli bir alan oluşturduğunu göstermektedir.

Somali kökenli nüfusun ekonomik etkinliğinin en belirgin biçimde görüldüğü alanlardan biri Eastleigh bölgesidir. Bölgede son yıllarda yoğun bir yapılaşma süreci yaşanmakta ve çok katlı binalar, ticaret merkezleri ve çeşitli iş yerleri inşa edilmektedir.

Söz konusu yapılaşma faaliyetlerinde Somali kökenli girişimcilerin ve yatırımcıların önemli bir rol üstlendiği görülmektedir. Eastleigh'in ekonomik ve fiziksel dönüşümünde Somali sermayesinin belirleyici olması, bölgenin Nairobi içerisindeki ekonomik önemi daha da artırmaktadır. Bu özellikleri nedeniyle Eastleigh'in gündelik söylemde "Küçük Mogadişu" olarak adlandırılması dikkat çekicidir. Bu adlandırma, bölgenin yalnızca Somali kökenli nüfusun yoğun olarak yaşadığı bir alan olduğunu değil, aynı zamanda Somali kültürünün, ticari ağların ve toplumsal ilişkilerin belirgin biçimde görünür olduğu bir kentsel mekân haline geldiğini göstermektedir.

Eastleigh'in ekonomik dönüşümünü simgeleyen yapılardan biri, bölgenin merkezinde bulunan BBS Mall'dur. Doğu Afrika'nın en büyük alışveriş merkezlerinden biri olduğu ifade edilen bu yapı, bölgedeki ticari hareketliliğin ve son dönemde gerçekleşen kentsel dönüşümün önemli göstergelerinden biri olarak değerlendirilebilir. Alışveriş merkezinin yanı sıra bölgede çok sayıda restoran, kafe, mağaza, kuyumcu ve diğer ticari işletmenin bulunması, Eastleigh'in Nairobi ekonomisi içerisindeki konumunu güçlendirmektedir.

Şekil 1. Eastleigh bölgesinin merkezinde bulunan BBS Mall

Somali kökenli girişimcilerin ekonomik etkinliği Eastleigh ile sınırlı değildir. Nairobi genelinde nitelikli restoran ve kafelerin önemli bir bölümünün Somali kökenli kişilere ait olduğu veya Somali kökenli girişimcilerin ortaklığıyla işletildiği görülmüştür. Benzer biçimde kuyumculuk sektöründe de Somali kökenli kişilerin önemli bir ağırlığa sahip olduğu ve finans sektöründe aktif olarak faaliyet gösterdikleri anlaşılmaktadır. Bu bulgular, Kenya-Somalililerin ekonomik konumlarının yalnızca geleneksel ticaretle sınırlı olmadığını; hizmet sektörü, gayrimenkul, kuyumculuk ve finans gibi farklı alanlara yayılan çeşitlendirilmiş bir ekonomik yapının olduğu gözlemlenmiştir.

Ekonomik güç ile toplumsal algılar arasında da doğrudan bir ilişki bulunmaktadır. Kenya-Somalililerin ekonomik açıdan toplumun orta ve üst kesimlerinde yoğunlaştığı yönün-

deki algının oldukça yaygın olduğu görülmektedir. Görüşmelerde, bu algının tamamen temelsiz olmadığı ve Somali kökenli nüfus içerisinde önemli ekonomik sermayeye sahip çok sayıda kişinin bulunduğu ifade edilmiştir. Bununla birlikte, ekonomik açıdan güçlü bir topluluk algısının bazı durumlarda kamu kurumlarıyla ilişkilerde olumsuz sonuçlar doğurabildiği de görülmektedir. Nitekim Kenya vatandaşı olan, Svahili konuşan ve toplumsal yaşamda Kenya kimliğiyle hareket eden bazı Somali kökenli kişiler, kamu görevlileri tarafından rüşvet talebiyle karşılaştıklarını belirtmiştir. Bu tür deneyimlerin, Somali kökenli nüfusa ilişkin ekonomik güç algısıyla bağlantılı olabileceği değerlendirilmektedir. Ancak söz konusu bulguların bireysel deneyimlere dayandığı ve bütün kamu görevlilerine veya Somali kökenli nüfusun tamamına genellenemeyeceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Nairobi’de bulunan Jamia Camii, şehirdeki Müslüman nüfusun dinî ve kültürel yaşamının önemli sembollerinden biri olarak değerlendirilebilir. Cami ve diğer ibadet mekânlarının şehir içerisinde görünür olması, Kenya’nın dinî çoğulculuk yapısının önemli unsurlarından birini oluşturmaktadır.

Kimlik bağlamında değerlendirildiğinde ise Kenya-Somalililerin etnik ve ulusal kimlikleri birlikte taşıyabildikleri görülmektedir. Kenya vatandaşlığına sahip Somali kökenli bireylerin kendilerini kimi durumlarda “Kenyalı”, kimi durumlarda ise “Kenya-Somalilisi” olarak tanımladıkları görülmüştür. Bu durum, etnik köken ile ulusal aidiyetin birbirini dışlayan kategoriler olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla Kenya-Somalili kimliği, vatandaşlık ve ulusal aidiyet ile Somali etnik ve kültürel kimliğinin bir arada var olduğu çok katmanlı bir kimlik biçimi olarak değerlendirilebilir.

Kenya’daki Somali Toplumunda Dinî Hayat ve Toplumsal Hoşgörü

Araştırma kapsamında dikkat çeken bir diğer husus, Kenya’daki Müslümanların dinî yaşamlarına ilişkin gözlemlerdir. Nairobi’de çok sayıda caminin bulunması, İslam dininin şehir hayatında görünür bir konuma

sahip olduğunu göstermektedir. Görüşmelerde, Müslümanların ibadetlerini yerine getirme ve cami inşaatı konusunda genel olarak önemli bir serbestliğe sahip oldukları ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra başörtüsü, peçe ve benzeri dinî kıyafetlerin kullanımına ilişkin herhangi bir resmî kısıtlamanın bulunmadığı ve bu kıyafetlerin gündelik yaşam içerisinde kullanımının toplumsal açıdan genel olarak kabul gördüğü belirtilmiştir.

Nairobi’de bulunan Jamia Camii, şehirdeki Müslüman nüfusun dinî ve kültürel yaşamının önemli sembollerinden biri olarak değerlendirilebilir. Cami ve diğer ibadet mekânlarının şehir içerisinde görünür olması, Kenya’nın dinî çoğulculuk yapısının önemli unsurlarından birini oluşturmaktadır. Saha görüşmeleri kapsamında, farklı etnik gruplar arasında gündelik yaşamda belirgin bir etnik çatışmaya rastlanmadığı veya bu yönde yaygın bir deneyimin

Şekil 2. Nairobi'nin en eski camilerinden biri olan Jamia Camii

aktarılmadığı görülmüştür. Bununla birlikte, bu genel görünümün siyasi dönemlere ve toplumsal gelişmelere göre değişebildiği anlaşılmaktadır.

Özellikle seçim dönemlerinde Somali toplumuna yönelik siyasi söylemlerin sertleştiği ve bunun toplumsal algılar üzerinde olumsuz etkiler oluşturabildiği ifade edilmiştir. Benzer şekilde, Somali kökenli siyasetçilerin kamuoyunda tartışmalı olarak değerlendirilen açıklamalarının, zaman zaman Somali kökenli nüfusun tamamına yönelik tepkilerin oluşmasına neden olabildiği görülmektedir. Bu durum, etnik kimliğin bireysel siyasi aktörlerin tutumlarından bağımsız olarak toplumsal değerlendirmelerin konusu haline gelebildiğini göstermesi bakımından önemlidir. Dolayısıyla Kenya-Somalililerin toplumsal konumunu değerlendirirken, gündelik yaşamda gözlenen etnik uyum ile siyasi dönemlerde ortaya çıkabilen etnik gerilimlerin birlikte ele alınması gerekmektedir.

Kenya-Somalililerin Siyasal ve Bürokratik Temsiliyeti

Somali kökenli nüfusun Kenya'daki konumu yalnızca ekonomik ve toplumsal alanlarla sınırlı değildir. Somali kökenli kişilerin ülkenin siyasi ve bürokratik yapısı içerisinde de uzun bir geçmişe dayanan bir temsiliyete sahip olduğu görülmektedir. Bu süreçte öne çıkan ilk tarihsel figürlerden biri, Kenya Meclisi'ne giren ilk Somali kökenli milletvekili olarak kabul edilen Ali Aden Lord'dur. Henüz genç yaşlarından itibaren Kenya'nın bağımsızlık sürecinde ve Somali toplumunun hak arayışlarında aktif rol üstlenen Lord, bağımsızlık sonrasında Jomo Kenyatta döneminde İçişleri Bakanlığı görevine getirilmiştir. Somali kökenli bir siyasetçinin stratejik öneme sahip İçişleri Bakanlığı görevini üstlenmesi, Kenya'daki Somali toplumu açısından önemli bir siyasal temsil göstergesi olarak değerlendirilmektedir (WOK, 2022).

Somali kökenli siyasetçilerin üst düzey devlet görevlerindeki temsiliyeti son-

raki dönemlerde de devam etmiştir. Amina Mohamed, 2013 yılında Kenya Dışişleri Bakanı olarak kabinede görev almış; 2018 yılında Millî Eğitim Bakanlığına, ardından 2018-2022 yılları arasında Spor, Kültür ve Miras Bakanlığına atanmıştır. Aynı dönemde Aden Mohammed de kabinede Sanayi Bakanı olarak görev yapmıştır. Bu örnekler, Kenya-Somalililerin yalnızca yerel siyasette değil, merkezi hükümet düzeyinde de önemli siyasi ve bürokratik görevler üstlendiklerini göstermektedir.

Parlamentar temsil açısından da Somali kökenli siyasetçilerin önemli görevler üstlendiği görülmektedir. 2017 yılında Kenya Parlamentosunda çoğunluğu elinde bulunduran partinin grup liderliğini Somali kökenli siyasetçi Aden Barre Duale üstlenmiştir (Shlundu, 2017). Duale'nin siyasi kariyerindeki yükseliş sonraki yıllarda da devam etmiş ve 2022 yılında Cumhurbaşkanı William Ruto tarafından Savunma Bakanlığı görevine atanmıştır. Savunma Bakanlığı gibi stratejik öneme sahip bir görevin Somali kökenli bir siyasetçiye verilmesi, Kenya-Somalililerin devletin karar alma mekanizmalarındaki konumunun ulaştığı seviyeyi göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Duale'nin Ruto yönetimi içerisindeki konumunun, siyasi ittifaklar ve parlamenter deneyimiyle birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir (Hiraan, 2022).

Somali kökenli nüfusun devlet içerisindeki temsiliyeti siyasi makamlarla da sınırlı değildir. Üst düzey bürokrasi, yargı, emniyet ve güvenlik kurumlarında da Kenya-Somalili kişilerin görev aldığı görülmektedir. Bu durum, Somali kökenli nüfusun Kenya devlet yapısına katılımının zaman içerisinde farklı kurumsal alanlara yayıldığını göstermektedir. 2023 yılında Noordin Mohamed Haji'nin Cumhurbaşkanı William Ruto tarafından Kenya Ulusal İstihbarat Servisi Direktörü olarak atanması, bu açıdan önemli bir örnektir (Kenyans, 2026). Benzer şekilde, Somali kökenli kişilerin yargı, emniyet ve askerî kurumlarda çeşitli üst düzey görevlerde bulunması, bu topluluğun devlet kurumlarındaki temsiliyetinin geniş bir alana yayıldığını ortaya koymaktadır.

Aden Duale'nin daha sonraki siyasi kariyeri de bu sürekliliği göstermektedir. Savunma Bakanlığı görevinden 2025 yılında ayrılarak Sağlık Bakanlığı görevine getirilmesi, Somali kökenli bir siyasetçinin farklı dönemlerde devlet yönetiminin stratejik alanlarında görev üstlenmeye devam ettiğini göstermektedir (Wangui, 2025). Bu durum, Kenya-Somalililerin siyasi temsiliyetinin yalnızca sembolik bir düzeyde kalmadığını; merkezi hükümetin önemli politika alanlarında karar alma süreçlerine katılım sağlayabildiklerini ortaya koymaktadır.

Sonuç

Bütün bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde, Kenya'daki Somali kökenli nüfusun toplumsal konumunun ekonomik güç, kentsel dönüşüm, dinî özgürlük, etnik ilişkiler ve siyasal temsil eksenlerinde şekillendiği görülmektedir. Özellikle Nairobi ve Eastleigh örneği, ekonomik sermayenin kentsel mekânın dönüşümünde ve topluluğun görünürlüğünün artmasında belirleyici bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Ticaret, hizmet sektörü, gayrimenkul ve finans gibi alanlarda elde edilen ekonomik başarı, Somali kökenli nüfusun Kenya toplumundaki sosyoekonomik konumunu güçlendirmiştir.

Diğer taraftan, Somali kökenli nüfusun siyasal ve bürokratik kurumlarda üst düzey görevler üstlenmesi, topluluğun Kenya devlet yapısı içerisindeki temsiliyetinin tarihsel süreç içerisinde güçlendiğini göstermektedir. Bununla birlikte, seçim dönemlerinde veya siyasi aktörlerin tartışmalı açıklamalarında Somali kimliğinin yeniden gündeme gelmesi, ekonomik ve siyasi entegrasyonun etnik gerilimlerin tamamen ortadan kalktığı anlamına gelmediğini göstermektedir.

Sonuç olarak Kenya-Somalililerin Kenya toplumundaki konumu, yalnızca etnik kimlik temelinde açıklanabilecek bir olgu değildir. Ekonomik girişimcilik, vatandaşlık, siyasal temsil, bürokratik katılım, dinî özgürlük ve kentsel dönüşüm süreçleri birbirleriyle etkileşim içerisinde şekillenmektedir. Eastleigh'in "Küçük Mogadişu" olarak algılanması, bu çok katmanlı yapının mekânsal bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Kenya-Somalililer bir taraftan kendi etnik ve kültürel kimliklerini korurken diğer taraftan Kenya'nın ekonomik, siyasal ve bürokratik kurumlarına aktif biçimde katılmaktadır. Bu nedenle Kenya-Somalili topluluğunun ülkedeki konumu, etnik farklılığın korunması ile ulusal ve kurumsal bütünleşmenin aynı anda gerçekleşebildiği çok katmanlı bir toplumsal yapı çerçevesinde ele alınmalıdır. Buna bağlı olarak önümüzdeki yıllarda Somali asıllı bir Kenya Cumhurbaşkanı görülmesi mümkün olabilir.

KAYNAKÇA

- Ali Aden Lord: The first MP of Somali descent and his powerful role in the government. (2022, 2 Mayıs). Who owns Kenya. <https://whownkenya.com/ali-aden-lord-the-first-mp-of-somali-descent-and-his-powerful-role-in-the-government/>.
- Howard, R. E. (1986). Human Rights in Commonwealth Africa. Rowman & Littlefield Publishers.
- Kavas, A. (2009). Somali. TDV İslam Ansiklopedisi, 37, 373-376.
- Kavas, A. (2022). Kenya. TDV İslam Ansiklopedisi, 25, 256-258.
- Kenya registered refugees and asylum seeker (2025, 31 Temmuz). <https://www.unhcr.org/ke/media/kenya-statistics-package-31-july-2025-0>
- Kenya. İnsamer. (Erişim Tarihi: 8 Ağustos 2026). <https://www.insamer.com/tr/ulke-profil-kenya/>.
- Minority Rights Group, (2017). Somali and other nomads in Kenya. <https://minorityrights.org/communities/somali-and-other-nomads/>
- Muchiri, D. (2021). The Dish: A taste of Somalia in Nairobi. Nation Africa. <https://nation.africa/kenya/life-and-style/travel/the-dish-a-taste-of-somalia-in-nairobi--3615404>.
- Noordin Haji. (Erişim Tarihi: 9 Ağustos 2026). Kenyans. <https://www.kenyans.co.ke/personality/noordin-haji>
- Ochieng', W. R. (Ed.). (1989). A Modern History of Kenya, 1895–1980. Evans Brothers.
- Salim, A. I. (1973). The Swahili-Speaking Peoples of Kenya's Coast, 1895-1965. East African Publishing House.
- Sheriff, A. (1987). Slaves, spices and ivory in Zanzibar: Integration of an East African commercial empire into the world economy, 1770–1873. James Currey Publishers.
- Shlundu, A. (2017). Kenya's most influential Somalis. Standard Media. <https://www.standard-media.co.ke/entertainment/news/article/2001227507/kenyas-most-influential-somalis>.
- VOA News (2020, 19 Eylül). Kenya camps with more than 400,000 refugees to be closed next year. https://www.voanews.com/a/africa_kenya-camps-more-400000-refugees-be-closed-next-year/6205272.html.
- Wangui, P. (2025). Duale moved to Health ministry in new Cabinet changes. <https://www.the-star.co.ke/news/2025-03-26-duale-moved-to-health-ministry-in-new-cabinet-changes>.

www.insamer.com
info@insamer.com

İNSAMER
İNSANI VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ